

1

Inspecteur Lok had een hekel aan de doordringende geur van desinfectiemiddel die in ziekenhuizen in de lucht hangt. Niet dat hij slechte herinneringen had aan ziekenhuizen, maar de geur deed hem altijd denken aan het mortuarium. In zijn zevenentwintig jaar bij de politie had hij al ontelbare lijken gezien, maar die lucht wende nooit. Behalve necrofielen voelt niemand zich immers prettig in de aanwezigheid van een lijk.

Inspecteur Lok ademde stevig uit, maar zijn onbehaaglijke gevoel liet zich niet zo makkelijk verdrijven. Hij voelde zich zwaarmoedig, nog meer dan wanneer hij een autopsie bijwoonde in de sectieruimte.

In zijn keurige blauwe pak keek de inspecteur met een eenzaam gevoel naar de patiënt in het bed. In het bed in deze eenpersoons ziekenkamer lag een grijsaard met borstelige wenkbrauwen, zijn gerimpelde gezicht onder het masker van een beademingsapparaat. Hij had zijn ogen dicht en zijn huid was bleek. In zijn met ouderdomsvlekken bedekte armen staken naalden, die hem verbonden met allerlei zoemende medische apparatuur. Boven het bed hing een 17-inch flatscreenmonitor waarop de hartslag van de patiënt, zijn bloeddruk en het zuurstofgehalte van zijn bloed te zien waren. Lijnen bewogen langzaam van rechts naar links. Het was dat die lijntjes bewogen, anders zou je denken dat deze grijsaard al was overleden. Dan lag er op het bed een goed geconserveerd lijk.

Deze oude man was de *sifu* van inspecteur Lok, zijn mentor, die hem jarenlang had onderricht in de kunst van het onderzoeken, bewijs verzamelen, rechercheren en zaken oplossen, maar die nog nooit iemand had afgerekend op zijn rang.

‘Sonny, als je zaken wilt oplossen, mag je niet vastgeroest zitten in conventies. Er zijn bij de politie al te veel mensen voor wie het werk routine is geworden en die alleen maar rigide volgens de regeltjes

werken. Je moet de instructies van hogerhand natuurlijk altijd opvolgen, maar onthoud altijd dat de ware taak van de politie ligt in het beschermen van burgers. Als het systeem onschuldige burgers schaadt en de gerechtigheid niet beschermt, dan hebben wij alle reden om ons te verzetten tegen dat rigide systeem.'

Inspecteur Lok kon een verdrietige lach niet onderdrukken toen hij terugdacht aan dat stokpaardje van zijn mentor. Lok was inspecteur derde klasse en heette voluit Sonny Lok, maar sinds hij veertien jaar geleden was gepromoveerd tot aspirant-inspecteur noemde bijna geen van zijn collega's hem nog zo – het klonk een beetje raar. Ze spraken hem allemaal aan als 'inspecteur Lok'. Alleen Loks mentor noemde hem nog altijd 'Sonny', want hoofdinspecteur Kwan Chun-dok zag inspecteur Lok uiteindelijk als een zoon.

Vóór zijn pensioen was hoofdinspecteur Kwan hoofd geweest van unit B van het Criminal Intelligence Bureau van de regio Hong Kong Island. Dit bureau, meestal kortweg het CIB genoemd, was het centrale inlichtingenorgaan van de politie. Het was verantwoordelijk voor het verzamelen, analyseren en onderzoeken van criminele inlichtingen uit de verschillende regio's, om vervolgens in samenwerking met andere afdelingen operationeel beleid uit te zetten. Als je het CIB vergeleek met de hersenen van de politie, dan was unit B de frontale kwab, verantwoordelijk voor probleemoplossing. Daar werd ontvangen informatie geanalyseerd om de grotere verbanden te ontdekken. Uit kleine details destilleerde men daar de waarheid die niemand anders opmerkte. Kwan Chun-dok had sinds 1989 de leiding over deze kernunit en was een centrale figuur geworden bij het CIB. Toen hij in 1997 met pensioen ging, was Sonny Lok net rechercheur geworden bij unit B van het CIB. Zo werd hij de protegé van hoofdinspecteur Kwan.

Officieel was hoofdinspecteur Kwan maar een half jaar Sonny's meerdere geweest, maar hij was na zijn pensioen aangebleven met een contract als adviseur voor de politie, zodat hij nog meer gelegenheid had om de tweeëntwintig jaar jongere Sonny te coachen. Kwan Chun-dok had zelf geen kinderen en beschouwde Sonny Lok als zijn eigen zoon.

'De psychologische strijd met een verdachte is net poker, Sonny. Je moet je tegenstander op het verkeerde been zetten. Jij weet dat je een paar azen hebt, maar de ander moet geloven dat je alleen maar wat

nutteloze tweeën en drieën hebt. Als het ernaar uitziet dat je niet kunt winnen, moet je bluffen en je inzet verhogen om de ander te laten denken dat jij aan de winnende hand bent. Zo kun je ervoor zorgen dat de verdachte zich verspreekt', had Kwan Sonny ooit voorgehouden. Zoals een vader zijn zoon wegwijst maakt, zo putte Kwan zich uit om alle methodes die hij toepaste bij het rechercheren op hem over te brengen.

In de loop der jaren ging Sonny Lok Kwan als een vader beschouwen en hij kende hem door en door. Zijn collega's bij de politie hadden al veel bijnamen voor Kwan Chun-dok verzonnen, zoals 'Hemels Oog', 'wonderrechercheur' of 'opsporingsmachine'. Maar Sonny Lok vond dat de inmiddels overleden mevrouw Kwan de spijker op zijn kop had geslagen met een totaal andere insteek.

'Hij is nogal op de centen, dus je kunt hem beter ome Dok noemen. Ome Dok houdt niet van dokken.' Sonny Lok moest onwillekeurig lachen als hij terugdacht aan die woordspeling van mevrouw Kwan al die jaren geleden. Scherpzinnig en ervaren, een onafhankelijk denker en doener, maar wel eentje die elk dubbeltje drie keer omdraait ... Deze markante man had de linkse onlusten van '67 meegemaakt, met bomaanslagen, schietpartijen en zelfs een moordaanslag. In de jaren zeventig hield hij zich staande in de crisis die ontstond toen de Independent Commission Against Corruption in aanvaring kwam met het politieapparaat vanwege onderzoek naar talloze corrupte politieagenten. Hij bood de gewelddadige misdaad van de jaren tachtig het hoofd, was getuige van de overdracht van de soevereiniteit over Hongkong in 1997 en zag daarna de maatschappelijke veranderingen van het eerste decennium van de eenentwintigste eeuw. In zijn tientallen dienstjaren had hij stilaan meer dan honderd zaken opgelost en een glorieus bladzijde in de geschiedenis van de politie van Hongkong geschreven.

Nu stond diezelfde man met één been in het graf. Het imago van de politie, dat hij ooit had helpen opbouwen, was ongemerkt in verval geraakt. Nu, in 2013, was de eens zo goede reputatie van de Politie Hongkong verdwenen.

In de koloniale tijd had de Politie Hongkong van de Engelse koningin het predicaat 'koninklijk' gekregen als beloning voor het trouw vervullen van haar taak. In de jaren zeventig werd het korps gezuiverd van corruptie en werd het een lichtend voorbeeld voor de uitvoerende

macht in de hele wereld. Er werd paal en perk gesteld aan criminele activiteiten in de stadstaat. De politie had het beschermen van de burgerbevolking hoog in het vaandel staan en genoot brede steun in alle lagen van de maatschappij. Zo ontstond geleidelijk het imago van een onafhankelijke, betrouwbare en professionele politieorganisatie. Er waren natuurlijk zelfs hier weleens rotte appels: mensen die ondanks hun positie als agent betrokken waren bij ernstige zaken. Maar de meeste burgers zagen dit als op zichzelf staande incidenten die hun mening over het korps als geheel niet beïnvloedden. Het imago van de politie onder de burgerbevolking werd pas echt beïnvloed door politieke gebeurtenissen.

Na de overdracht van de soevereiniteit over Hongkong in 1997 liepen de gemoederen in de politiek steeds hoger op. Verschillen in normen en waarden ontwikkelden zich langzamerhand van politieke tegenstellingen tot maatschappelijke conflicten. Sociale bewegingen en protesten namen in hevigheid toe. De eersten die hiermee geconfronteerd werden, waren de agenten op straat. De laatste jaren kreeg de politie regelmatig orders om hard op te treden tegen demonstranten. De Unit Zware Criminaliteit, die verantwoordelijk was voor ernstige zaken, deed onderzoek naar de activisten en arresteerde verdachten. Daarop werd er in de publieke opinie getwijfeld aan de rol van de politie – en dat geluid won steeds meer aan kracht onder de aanvankelijk overwegend neutrale burgerbevolking.

Het schadelijkst voor het imago van de politie waren zaken waarin agenten met twee maten leken te meten. De politie was principieel politiek neutraal: zij moest iedereen onder alle omstandigheden gelijk behandelen en onpartijdig te werk gaan. Maar als organisaties die in goede relatie stonden met de overheid betrokken waren bij een zaak, was het alsof iets agenten tegenhield, zodat ze opeens niet zo efficiënt meer konden werken. Sommige mensen riepen stellig dat recht al had plaatsgemaakt voor macht in Hongkong, dat de politie vervallen was tot een knokploeg van het regime, die de overheid zaken liet toedekken, partijdig was en alleen in dienst stond van de politiek. Inspecteur Lok had zulke kritiek altijd tegengesproken, maar tegenwoordig twijfelde zelfs hij of er geen kern van waarheid in zat. Hij kon zich er niet meer toe brengen vol overtuiging te stellen dat de politie absoluut neutraal was, aan de zijde van de burgers stond en onpartijdig de wet

handhaafde. Er waren steeds meer collega's binnen het korps die er een beroerde werkhouding op na hielden. Die hadden hun heilige roeping uit het oog verloren en voerden alleen blind orders van bovenaf uit, alsof ze niet meer waren dan arbeiders die werkten in ruil voor loon.

'Hoe meer werk je doet, hoe meer er mis kan gaan, en hoe minder je uitvoert, hoe minder risico je loopt. Niets doen is al helemaal veilig.' Uitspraken van die strekking hoorde inspecteur Lok af en toe langskomen. Hij had zich in 1985 ingeschreven voor het politie-examen omdat hij opkeek tegen de identiteit van politieman. Je stond als agent in dienst van de gerechtigheid en dat maakte het een heilige taak: je beschermde de zwakken in de samenleving en trad op tegen slechteriken. Maar voor veel jongere agenten was het geen 'identiteit' maar puur een 'baan' en was het 'vurige verlangen de misdaad te bestrijden' maar theoretische prietpraat. Hun doel was niet om hun ambt goed uit te oefenen, maar om klussen zo snel mogelijk te klaren zodat ze goede beoordelingen kregen bij evaluaties en snel zouden opklimmen naar een positie met een hoog salaris waar ze hun tijd konden uitdienen tot ze met een royaal pensioen en een maandelijks extra toelage afzwaaiden. Deze instelling vond steeds breder ingang, zodat de politie ongemerkt haar speciale karakter verloor. De bevolking merkte dat langzamerhand ook op. Het imago van de politie brokkelde af.

'Sonny,' had Kwan Chun-dok vanuit zijn ziekbed met zwakke stem gezegd, 'zelfs als de burger een hekel aan ons heeft, zelfs als onze chefs ons dingen laten doen die tegen ons geweten ingaan, zelfs als we geen kant meer op kunnen ...' had hij met moeite uitgebracht. Hij had de hand van inspecteur Lok vastgepakt. 'Dan nog ... mogen we de plicht ... de opdracht van de politie niet vergeten.' Zijn ademhaling was toen al zwak geweest. 'We moeten de juiste beslissingen nemen.'

Inspecteur Lok wist precies wat zijn mentor bedoelde met 'plicht' en 'opdracht'. Als hoofd van de Unit Zware Criminaliteit bij de regio Kowloon East wist hij dat hij maar één taak had: de burgerbevolking beschermen en criminelen arresteren. Als de waarheid werd toegedekt, was het zijn verantwoordelijkheid om de boel recht te zetten en orde te scheppen in de chaos. Hij moest standhouden als laatste verdediger van de gerechtigheid.

En nu ging hij het laatste restje leven van zijn mentor gebruiken om een taak uit te voeren. De middagzon schitterde in het blauwe water

van de baai buiten, haar stralen vielen door het plafondhoge raam de kamer binnen. Het zonlicht reflecteerde in de kamer. Behalve het geluid van de apparatuur die aangaf dat de patiënt nog in leven was, klonk in de kamer ook het geluid van een toetsenbord. In een hoek van de kamer zat de jonge vrouw die inspecteur Lok bijstond in het oplossen van deze zaak.

‘Is het nog niet klaar, Apple?’ vroeg hij. ‘Ze komen er zo aan.’

‘Bijna’, antwoordde ze zonder op te kijken. ‘Maar Sonny *gor*, je had er wel wat eerder mee mogen komen dat je het hele systeem om wilt gooien. Dat was een stuk makkelijker gegaan. Ik kan het dashboard wel aanpassen, maar ik moet ook de broncode veranderen, dat duurt even ...’

‘Bedankt voor alle moeite.’ Inspecteur Lok snapte niets van programmeren en had geen idee wat een ‘dashboard’ en ‘broncode’ precies waren. Maar hij vertrouwde erop dat Apple wist wat ze deed.

Apple had niet opgekeken toen ze antwoord gaf, ze bleef over haar toetsenbord gebogen zitten. Ze had een ouderwetse zwarte pet op haar pluizige bruine krullen gedrukt. Ze had zich niet opgemaakt en had een grote zwartgerande bril op haar neus. Ze droeg een zwart T-shirt, een oude werkbroek en sandalen waaruit tien zwartgelakte teennagels tevoorschijn piepten. Alles aan haar zei dat ze een beetje zonderling was. Nog zonderlinger waren de drie laptops die op het tafeltje voor haar stonden, met een wirwar aan draden op de grond eronder.

Er werd twee keer geklopt.

Daar zul je ze hebben, dacht inspecteur Lok bij zichzelf. In een oogwenk had hij zijn vaste haviksblik terug – de blik van een rechercheur.

2

‘Iedereen is er, inspecteur.’ Loks ondergeschikte Ah Sing deed de deur open en knikte naar zijn baas. De meegebrachte mensen liepen achter elkaar de kamer in, stuk voor stuk keken ze wat onzeker.

‘Bedankt dat u allemaal de tijd hebt genomen om te komen, meneer Yu’, zei inspecteur Lok. Hij liep van het bed richting de deur. ‘Fijn dat jullie er alle vijf zijn. Als iemand van jullie geen tijd had gehad, hadden we het onderzoek weer twee of drie dagen uit moeten stellen. Bedankt voor jullie komst.’ Inspecteur Lok deed uiterst beleefd, maar ze wisten allemaal dat dat voor de vorm was.

Het ging hier tenslotte om een moordzaak.

‘Sorry, inspecteur Lok, maar ik begrijp niet waarom we hierheen zijn gehaald’, zei Yu Wing-yee, de meneer Yu tot wie inspecteur Lok zich zojuist had gericht. Als de recherche getuigen of betrokkenen opriep om een verklaring af te leggen, gebeurde dat normaal gesproken op het politiebureau of op de plaats delict. Wing-yee had niet verwacht dat ze opgeroepen zouden worden in een ziekenhuiskamer op de vierde verdieping van het Harmony and Compassion Ziekenhuis in Tseung Kwan O. Dit was een van de privéziekenhuizen van Splendid Ocean Group, dat eigendom was van de familie Yu, maar dat had dan weer helemaal niets met de zaak te maken. Dat bevreemdde Wing-yee nog meer.

‘Zit er niet over in, dat is toeval’, reageerde inspecteur Lok kalm. De adviseur van de politie is kortgeleden opgenomen in jullie ziekenhuis, daarom hebben we jullie gevraagd om hierheen te komen. Toch is het eigenlijk niet helemaal toevallig dat we hier zijn, want het Harmony and Compassion Ziekenhuis is een van de beste ziekenhuizen van Hongkong.’

‘Op die manier.’ Wing-yee vond het nog steeds vreemd, maar hij vroeg niet verder door. Hij droeg een grijs pak en een montuurloze

bril. Ondanks zijn jeugdige gezicht was deze tweeëndertigjarige man nu al het familiehoofd. Zijn moeder was al eerder na een ziekbed overleden en nu was zijn vader vermoord. Hij had geen andere keus dan zich sterk houden en namens de familie stond hij nu de politie te woord. De Yu's waren een bekende Hongkongse familie, en Splendid Ocean Group was een beursgenoteerd bedrijf. Wing-yee had altijd wel geweten dat de dag zou komen dat hij het stokje moest overnemen, maar nu kwam die last wel heel plotseling op zijn schouders terecht.

Yu Wing-yee was de tweede zoon in het gezin, maar hij was de oudste die nog in leven was.

Sinds hij vorige week met eigen ogen zijn vaders lijk in een plas bloed had zien liggen, moest hij de hele tijd aan zijn broer Yu Wing-lai denken, die twintig jaar geleden door een ongeluk om het leven was gekomen.

Als Wing-lai er nog was geweest, zou hij deze ellende rustig het hoofd hebben geboden, dacht Wing-yee bij zichzelf. Zijn vader was dan wel degene die net was overleden, het was zijn broers gezicht dat steeds voor Wing-yee opdoemde. Iedere keer als hij aan zijn broer dacht, was het of Wing-yee's keel werd dichtgeknepen. De dood van zijn oudste broer had als een donkere sluier over zijn jeugd gelegen. Het had hem jaren gekost om aan die duisternis te ontsnappen en te wennen aan het onpasselijke gevoel dat die herinnering nog steeds bij hem opriep. Die lang niet gevoelde nervositeit vertelde Wing-yee dat het onmogelijk was Wing-lai's dood achter zich te laten. Zwijgend moest hij dit verdragen en zijn verantwoordelijkheden voor zijn familie op zich nemen.

Hij moest namens de familie de politie tegemoet treden.

Wing-yee voelde zich iedere keer nerveus tegenover inspecteur Lok, maar liever hier in het vertrouwde Harmony and Compassion Ziekenhuis dan op dat onverbiddelijke politiebureau.

Hoewel Wing-yee geen dokter was, was hij toch redelijk op de hoogte van de inrichting van de patiëntenkamers in het Harmony and Compassion Ziekenhuis. Dat had niets te maken met zijn positie als manager bij Splendid Ocean, maar kwam vooral doordat hij in het afgelopen jaar om de paar dagen bij zijn moeder op bezoek was gekomen, toen zij in het ziekenhuis lag.

Daarvóór kwam Wing-yee hier hooguit eens per jaar op inspectie,

want Splendid Ocean Group had tenslotte naast het Harmony and Compassion Ziekenhuis ook nog ander vastgoed en logistieke en handelsondernemingen onder zich. Splendid Ocean moest het vooral hebben van die laatste. Het Harmony and Compassion Ziekenhuis was niet het meest winstgevende bezit, maar wel het bekendste. Behandelmethodes als minimaal invasieve chirurgie, RFLP-technieken om erfelijke aandoeningen op te sporen en radiotherapie als behandeling van kanker waren allemaal via dit ziekenhuis geïntroduceerd in Hongkong.

Desondanks had mevrouw Yu de kanker geen weerstand kunnen bieden. Alsof het een slechte comedy was, verloor de familie Yu ondanks de geavanceerde apparatuur en de uitstekende dokters van het Harmony and Compassion hun moeder aan kanker. Ze was pas negenenvijftig toen ze overleed.

‘Meneer Lok, jij en je maten vallen ons nu al dagenlang lastig. Volgens mij is jullie onderzoek gewoon vastgelopen en is al die moeite alleen maar voor de Bühne. Dat doe je gewoon omdat je het anders niet aan je baas kunt uitleggen’, smaalde de jongeman achter Wing-yee. Dit was de acht jaar jongere Yu Wing-lim, de jongste zoon van de familie. Hij had een totaal andere uitstraling dan zijn wereldwijze broer, was van top tot teen gestoken in dure merkkleding en zijn haar was roodgeverfd. Hij praatte spottend, en zelfs nu hij de politie voor zich had, kwam hij met stomme opmerkingen. Hij keek erbij alsof hij van de duivel niet bang was.

Wing-yee draaide zich om en keek zijn jongere broer vernietigend aan – zo praatte je niet tegen de politie. Maar eigenlijk dacht hij er zelf net zo over: de politie maakte zich ervan af. En zo dachten de andere drie opgeroepen getuigen er ook over: Wing-yee’s vrouw, Choy Ting, de oude werkster, amah Woo, en de privésecretaris van de familie, ome Tung. Ze waren vorige week al allemaal apart opgeroepen om op het politiebureau gedetailleerde verklaringen af te leggen, dus ze begrepen niet wat extra ondervragen nog voor nut had voor het onderzoek.

‘De familie Yu geniet veel bekendheid in de stad en Splendid Ocean is belangrijk voor de Hongkongse economie, dus de media houden deze zaak nauwlettend in de gaten’, zei inspecteur Lok rustig, Wing-lims belediging negerend. ‘De politieleiding vindt het ook een belangrijke zaak en dringt erop aan dat we hem snel oplossen, om vervelende

politieke of economische gevolgen te voorkomen. Daarom hebben we mijn men... eh, deze adviseur van het hoofdkantoor ingeschakeld. We willen nogmaals iets van jullie tijd vragen om de zaak nog een keer in detail door te lopen.'

'En wie is die geweldige mentor dan wel?' hoonde Wing-lim. Die inspecteur kon hem wat.

'Hij heet Kwan Chun-dok. Hij is hoofd geweest van de Unit Zware Criminaliteit van de regio Hong Kong Island en van unit B van het Criminal Intelligence Bureau van het hoofdkantoor, en is nu bijzonder adviseur van de politie', zei inspecteur Lok met een korte glimlach. 'Geen zaak is onoplosbaar voor hem. Zijn oplossingspercentage ligt momenteel op honderd procent.'

'Honderd procent?' reageerde Wing-ye verbaasd.

'Honderd procent.'

'Je overdrijft. Dat kan toch helemaal niet?' wierp Wing-lim tegen, maar hij had inmiddels al een beetje ingebonden.

'Mag ik vragen waar die meneer is?' vroeg nu ome Tung, een grijze zestiger. Hij keek naar Apple, die nog steeds in een hoek van de kamer op haar toetsenbord zat te tikken. Maar iedereen snapte dat zo'n meisje van nauwelijks twintig in ieder geval niet aan het hoofd van de Unit Zware Criminaliteit had gestaan.

Inspecteur Lok keek om naar het bed. Het duurde even voor het tot de aanwezigen doordrong dat de man op dat bed zijn antwoord was op de vraag.

'Is dat ... Is dat die Kwan Chun-dok?' vroeg Wing-ye verbaasd.

'Inderdaad.'

Was de weggeteerde man in het bed de wonderrechercheur over wie inspecteur Lok het had?

'Waarvoor ligt hij in het ziekenhuis?' Wing-ye had meteen spijt van zijn vraag, want patiëntinformatie is privé. Door er zo direct naar te vragen joeg hij die agent misschien tegen zich in het harnas en dat wilde hij niet.

'Hij is in een gevorderd stadium van leverkanker.' Inspecteur Lok wond er geen doekjes om. Niemand kon aan zijn stem horen dat hij het er moeilijk mee had.

'Dus jullie kunnen papa's moord niet oplossen en daarom vragen jullie het deze ouwe ... heer?' flapte Wing-lim eruit. 'Ouwe zak' had

hij willen zeggen, maar dat had hij gelukkig nog net ingeslikt.

‘Wing-lim, hou het netjes.’ Dat was niet Wing-yee maar de oude privé-secretaris van de familie Yu. Wing-lim pruilde maar sprak niet tegen.

‘Inspecteur Lok,’ vroeg Wing-yee’s vrouw Choy Ting, ‘hebt u ons hierheen gehaald om een verklaring af te leggen voor deze ... deze adviseur van de politie?’ Ze zag eruit alsof ze nog niet helemaal kon wennen aan haar positie als mater familias. Ze leek bang om iets doms te zeggen.

‘Precies’, knikte inspecteur Lok. ‘Mijn mentor is niet in staat om bij jullie thuis of op het politiebureau te komen om jullie te horen. Daarom hebben we jullie verzocht om hier te komen.’

‘Maar ... kan hij wel praten?’ vroeg Choy Ting met een blik op de oude man in het bed. Voor ze met Wing-yee trouwde was ze arts geweest. Toen ze zag dat de patiënt aan de beademing lag, had ze meteen begrepen dat het geen zin had hem mensen te laten ondervragen.

‘Nee, en hij kan ook niet bewegen, hij is weer in coma geraakt’, antwoordde inspecteur Lok vlak.

‘In coma?’ reageerde Wing-lim brutaal.

‘Dus we zijn te laat?’ vroeg Wing-yee.

‘Wat is zijn Glasgow Coma Score?’ vroeg Choy Ting.

‘Drie’, antwoordde inspecteur Lok. Een drie op de Glasgow Coma Scale stond voor de ernstigste vorm van bewustzijnsverlies en werd alleen toegekend aan patiënten die hun ogen niet openden, geen geluid maakten en zelfs geen vinger bewogen.

Choy Ting wist heel goed wat het betekende als een patiënt door zijn leverkanker in coma raakte: aantasting van de leverfunctie resulteerde dan in een hoog gehalte aan ammoniak of bepaalde aminozuren in het bloed, wat het zenuwstelsel aantastte en uiteindelijk leidde tot bewustzijnsverlies. Deze aantasting van de hersenen vanwege een leveraandoening heette hepatische encefalopathie.

‘Als hoofdinspecteur Kwan niet kan praten of bewegen, hoe kan hij dan helpen met het onderzoek?’ vroeg ome Tung. ‘Houdt u ons soms voor de gek, inspecteur Lok?’

‘Hij kan ons nog wel horen’, antwoordde inspecteur Lok bedaard. ‘Bovendien is het ammoniakgehalte in zijn bloed alweer gezakt tot veilige waarden, dus dat beïnvloedt zijn denkprocessen niet.’

‘Wat heeft het voor zin als hij ons kan horen? Hij kan ons toch niet

vertellen wat hij ervan denkt? Hij is diep in coma', viel Choy Ting hem in de rede. Ze had als enige van de vijf professionele medische kennis. Ze wist dat ze nu vastberaden naar voren moest komen om namens de familie het woord te voeren.

'Het is genoeg als hij ons kan horen.' Inspecteur Lok wees naar het zonderlinge meisje achter hem. 'Dan doet zij de rest.' Het meisje in de werkbroek reageerde niet. Ze tikte verder op haar toetsenbord zonder zich iets aan te trekken van de vijf paar ogen die haar bevreemd aankeken.

'Dat is Apple, ze is computerdeskundige.'

'Computerdeskundige?' Die uitleg vond Wing-yee nogal overbodig. Apple had drie computers van verschillende formaten voor zich, alle drie volgeplakt met stickers van stripfiguren en verbonden met kabels in allerlei kleuren. Daaraan zag je wel dat ze een computernerd was. Wing-yee bedacht dat er op de ICT-afdeling van Splendid Ocean ook een aantal van zulke collega's werkten. Dat waren toch heel andere types dan de managers.

'Wat kan een computerdeskundige nou uithalen? Gaat ze zijn hersenen eruit halen en op de computer aansluiten?' smaalde Wing-lim.

'Zoiets, ja.'

De vijf stonden even perplex toen inspecteur Lok dat zomaar bevestigde. 'Het is wat moeilijk uit te leggen', zei hij in alle ernst. 'Jullie kunnen het beter zelf uitproberen, dat praat makkelijker. Maar daarvoor hebben we wel het systeem wat moeten aanpassen. Dat heeft even wat tijd gekost.' Hij richtte zich tot Apple: 'Is het nog niet klaar?'

'Hm ... Oké.' Apple keek op en overhandigde hem een zwarte plastic headset die eruitzag als een haarbeugel. Hij was ongeveer twee centimeter breed en er kwam aan één kant een grijze kabel uit die naar de blauwe computer links voor Apple liep.

'Dit is het gereedschap waarmee we de hersenen van hoofdinspecteur Kwan eruit gaan halen. Meneer Wong, misschien kunt u even deze kant op komen, dan laten we zien hoe het werkt', zei Lok met een uitnodigend gebaar naar de familie.

Ome Tung – voluit heette hij Wong Kwun-tung – kwam naast inspecteur Lok staan. Hij wist zich geen houding te geven.

Lok liet hem op de bank plaatsnemen en zette de headset op zijn hoofd. Tot verbazing van de familie deed hij de headset niet op het

dunne haar van ome Tung, maar plaatste hij hem horizontaal over diens voorhoofd. Het ding drukte aan beide kanten tegen ome Tungs slapen en de oude heer voelde aan beide kanten uitsteeksels tegen zijn huid drukken. Inspecteur Lok verplaatste de headset nog even voorzichtig, alsof hij een apparaat instelde.

‘Zo zit hij goed’, zei Apple opeens, haar ogen nog steeds op haar computerscherm gericht. Inspecteur Lok trok zijn handen terug.

‘Weten jullie wat een eeg is?’ vroeg hij aan de familie.

‘Een elektro-encefalogram, dat is een weergave van potentiaalverschillen in de hersenen’, antwoordde Choy Ting.

‘Precies’, beaamde inspecteur Lok. ‘De menselijke hersenen bestaan uit zenuwcellen. Hersenactiviteit zorgt voor kleine hoeveelheden elektrische spanning tussen die zenuwcellen, die gemeten kunnen worden door middel van een eeg. Deskundigen noemen die elektrische spanning in de hersenen “hersengolven”.’

‘Kan die headset hersengolven omzetten in taal?’ vroeg Wing-yee verbaasd.

‘Nee,’ antwoordde inspecteur Lok, ‘op dit moment zijn wetenschappers nog niet in staat om aan de hand van hersengolven inhoudelijk te bepalen wat iemand denkt. Maar de techniek om hersenactiviteit te meten wordt al lange tijd toegepast. Er zijn de laatste jaren doorbraken geweest in deze techniek waardoor we dit nu met vrij simpele apparatuur kunnen doen.’

‘Het moeilijke van het meten van hersengolven is vaststellen welke spanningsverschillen veroorzaakt worden door hersenactiviteit en welke niet’, legde Apple uit. ‘In deze kamer heb je bijvoorbeeld door de medische apparatuur alleen al erg veel storing. Vroeger moest een eeg daarom in een speciale omgeving worden gemaakt, maar tegenwoordig is de techniek om “ruis” te verwijderen met behulp van computerberekeningen al een stuk eenvoudiger geworden. De broncode voor deze apparatuur heb ik zelf geschreven. Het verminderen van ruis gaat op basis van de bibliotheek van een onderzoeksgroep in Berkeley. Het dashboard is ...’

Inspecteur Lok onderbrak haar. ‘Kort gezegd kan dit apparaat de meest basale gedachten meten.’ Hij gebaarde Apple dat ze een van de computerschermen op de anderen kon richten. Apple draaide de middelste computer: een laptop waarvan het scherm honderdtachtig

graden kon draaien. Iedereen kon zien dat het beeld horizontaal in tweeën was verdeeld, de bovenste helft was wit en de onderste helft zwart. Bovenin stond het woord YES en onderin stond NO. Op de scheidslijn tussen wit en zwart was een blauw kruisje te zien.

‘Concentreert u zich, meneer Wong. Stelt u zich voor dat het kruisje naar boven beweegt’, instrueerde inspecteur Lok ome Tung, die de vreemde plastic headset droeg. Ome Tung begreep niet precies wat de bedoeling was, maar hij deed wat de inspecteur vroeg.

‘Het beweegt, het beweegt!’ riep Wing-lim, naar het scherm wijzend. Het blauwe kruisje bewoog langzaam omhoog. Toen het kruisje bij het woord YES kwam, liet de computer een korte piep horen.

‘De golven die de hersenen in rust produceren verschillen van die bij concentratie.’ Inspecteur Lok wees naar het scherm. ‘Als meneer Wong zich concentreert, dan produceren zijn hersenen, ehm ...’

Apples hoofd verscheen boven de computers. ‘Bètagolven, dat zijn hersengolven van twaalf tot dertig hertz. Die worden alleen geproduceerd als iemand zich concentreert. In rust worden alfa golven geproduceerd, van acht tot twaalf hertz.’

‘Precies, bètagolven’, lachte inspecteur Lok. Hij bedacht dat hij geen talent had voor exacte wetenschappen. ‘Meneer Wong, probeert u zich nu te ontspannen. Kijk bijvoorbeeld eens uit het raam naar de zee. Dan zakt het kruisje weer naar beneden. U kunt door middel van concentratie en ontspanning het kruisje omhoog en omlaag laten bewegen.’

De anderen keken wat ongelovig toe hoe het kruisje langzaam over het scherm bewoog, van boven naar beneden en weer terug. Maar aan de stijgende verbazing op het gezicht van ome Tung konden ze zien dat het echt werkte. ‘Echt!’ riep hij uit. ‘Als ik me erop richt het kruisje omhoog te laten gaan, dan gaat het echt omhoog!’ riep hij uit. ‘Als ik nergens aan denk, dan zakt het langzaam naar beneden!’ Het kruisje bewoog een aantal keer op en neer. Ome Tung was diep onder de indruk.

Inspecteur Lok haalde het apparaat van ome Tungs hoofd. ‘Proberen jullie het anders eens uit’, stelde hij voor.

Normaal gesproken zou Wing-yee daar wel op ingaan, want hij was altijd in voor nieuwigheden. Maar nu wilde hij de aandacht niet op zich vestigen, niet in het bijzijn van deze ondoorgrondelijke rechner.

‘Wacht, die deskundige zegt dat zij de software geprogrammeerd

heeft, maar waar komt de hardware dan vandaan? Die headset ziet eruit alsof hij speciaal hiervoor gemaakt is', merkte ome Tung op.

'Die hebben we gekocht', antwoordde Apple.

Ome Tung keek Apple niet-begrijpend aan. 'Waar verkopen ze zoiets?'

'Bij Toys "R" Us.' Apple haalde een kartonnen doosje tevoorschijn. 'Er is al speelgoed op de markt dat je met hersengolven bedient. Dat is niks nieuws. Ik heb wat aanpassingen gemaakt aan spullen die gewoon in de winkel te koop zijn. Je moet het speelgoed van tegenwoordig niet onderschatten. Ik heb al weleens geprobeerd om een 3D-lens van een computergame te gebruiken als VR-sensor in plaats van VR-handschoenen.'

Choy Ting onderbrak haar. 'Wacht even,' zei ze tegen inspecteur Lok, 'u bedoelt dat deze comateuze meneer Kwan dit apparaat zometeen op zijn hoofd krijgt, en dat hij de zaak dan oplost en ons het resultaat laat weten?'

'Precies.'

'Maar met dit apparaat kan hij alleen maar "ja" en "nee" antwoorden. Zo kan hij de zaak toch niet oplossen?'

Inspecteur Lok liet zijn blik over de aanwezigen gaan. 'Zelfs met alleen "ja" en "nee" is hij van grote waarde voor ons onderzoek', zei hij. 'Bovendien kan hij beter met dit apparaat overweg dan wij allemaal.'

Inspecteur Lok liep van de bank naar het raam, stapte over de kabels op de grond en om Apple en haar computers heen en ging links van het bed staan. Voorzichtig plaatste hij de plastic headset over het hoofd van de oude man in het bed. Pas toen Apple 'Oké' zei, liet hij los.

Hij ging zitten op een stoel aan het hoofdeinde. 'Sifu, kunt u mij verstaan?'

'Piep', klonk het helder vanuit de computer. Het blauwe kruisje sprong onmiddellijk naar de bovenkant van het beeld en stopte op YES.

'Hoe kan het dat het kruisje opeens beweegt?' vroeg Wing-lim. 'Is het apparaat kapot?'

'Tuut-tuut.' Er klonk een lage toon, en iedereen zag het kruisje direct naar de onderkant van het beeld duiken waar het bleef staan op NO.

'Ik zei al dat hij erg goed met dat apparaat overweg kan', zei inspecteur Lok. 'Iedere keer als hij door zijn leveraandoening in coma raakte, communiceerde hij op deze manier met ons. Zo heeft hij in totaal wel meer dan een maand geoefend. Er zijn al veel gegevens van hem

verzameld in het systeem. De kans op fouten is bijna nihil.'

Choy Ting keek verbluft van de oude man naar het scherm. 'Kan iemand zich echt zo snel ergens op concentreren?'

'Piep.' Het kruisje bewoog meteen naar YES.

'Blinden kunnen op basis van geluid afstanden inschatten, doven kunnen liplezen. In onmogelijke omstandigheden komen onvermoede talenten aan de oppervlakte.' Inspecteur Lok vouwde zijn handen in zijn schoot. 'Het is tenslotte de enige manier waarop hij met de buitenwereld kan communiceren als hij buiten bewustzijn is. Logisch dat hij er vertrouwd mee is geraakt.'

Het kruisje bewoog langzaam naar het midden van het scherm, alsof degene die het bediende wilde aangeven dat het symbooltje nu onderdeel van zijn lichaam was en niemand aan zijn reacties mocht twijfelen.

'In het belang van het onderzoek heb ik jullie vijven gevraagd vandaag hierheen te komen zodat meneer Kwan kan horen hoe de zaak in elkaar zit en hij de kans krijgt jullie te ondervragen over de details rond de moord. Ik was oorspronkelijk van plan om daarmee te wachten tot meneer Kwan uit zijn coma ontwaakt. Maar zoals ik daarnet al zei, hecht de politieleiding veel belang aan deze zaak. Daarom hebben we deze noodoplossing bedacht om hem te laten "spreken", zodat hij kan bijdragen aan het onderzoek. Natuurlijk doe ik de ondervraging, en als meneer Kwan het nodig vindt, zal hij aanwijzingen geven om ons te helpen de waarheid boven tafel te krijgen.'

'Piep.' Het kruisje gaf YES aan.

'Waarom zijn wij met z'n allen hierheen gehaald, alsof we verhoord worden? Het was toch een inbreker?' vroeg Wing-lim misprijzend. 'Ik dacht dat dat allang duidelijk was.'

Inspecteur Lok gaf niet rechtstreeks antwoord. 'Ik ga het allemaal uitleggen, ik moet tenslotte ook nog een keer aan meneer Kwan vertellen wat er precies is gebeurd.' Hij zat nog steeds op de stoel aan het hoofdeinde. 'Gaan jullie maar zitten. De bank is niet groot, maar vier mensen passen er wel op. Er kan ook nog iemand op die stoel bij de deur zitten.'

Ome Tung zat al. Wing-yee, Wing-lim en Choy Ting namen ook plaats op de bank. Amah Woo, die nog niets gezegd had, stond nog bij de deur. Ze aarzelde even en ging toen op de houten stoel zitten. De

bank stond links van de deur, recht tegenover het voeteneind van het bed. Wing-yee zat midden op de bank. Er stond een tafel voor het bed, zodat Wing-yee alleen de bovenste helft van het gezicht van de oude man zag. Maar iedereen keek naar Apple, die rechts voor de bank zat. Of eigenlijk keek iedereen naar het zwart met witte 17-inch scherm dat dienstdeed als de stem van meneer Kwan.